Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

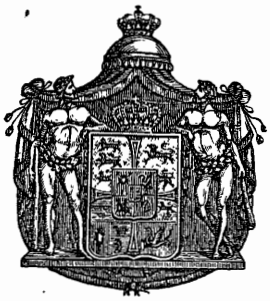
Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

STATISTISKE MEDDELELSER,

SJETTE BIND.

UDGIVET AF DET STATISTISKE BUREAU.

KJÖBENHAVN.

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI VED F. S. MUHLE.

1867.

V.

Sygekasserne i Kongeriget Danmark

i Aaret 1865.

Ligesom man i de tidligere offentliggjorte Oversigter over Sygekassernes Virksomhed (Dep. Tid. for 1866 S. 343—51 og 665—72) har maattet beklage, deels at saa mange Sygekasser slet ikke have villet indsende nogen Meddelelse om deres Virksomhed, deels at det modtagne Materiale for den störste Deel af Sygekasserne lider af en ikke ringe Grad af Ufuldstændighed navnlig med Hensyn til Medlemmernes Aldersforhold og Sygeligheden i de forskjellige Aldere, saaledes maa man ogsaa indlede Oversigten for Aaret 1865 med den samme Beklagelse.

Af det hele Antal af omtrent 280 Sygekasser, som fortiden findes her i Landet, have nemlig ikkun 186 indsendt nogensomhelst Meddelelse, og kun 55, altsaa neppe en Femtedeel, have indsendt Beretninger af en saadan Beskaffenhed, at de kunne tjene til Oplysning af det paapegede vigtige Punkt. At dette kun er et lidet tilfredsstillende Resultat af Bestræbelserne for at fremskaffe disse Oplysninger, er indlysende, og man maa saameget mere finde det paafaldende, som Udbyttet af disse Undersögelser angaaende Sygeligheden iblandt Sygekassernes Medlemmer af forskjellige Aldere först og fremmest vilde komme Sygekasserne

selv tilgode, idet de kun herved ville kunne sættes istand til at tilveiebringe et nogenlunde sikkert Grundlag for deres egen Bestaaen og heldige Fremtid, medens der aldeles ikke kan være tænkt paa herigjennem at tilveiebringe en Control fra Statens Side med Foreningernes indre Virksomhed, — hvilket ogsaa burde være dem selv indlysende.

Af de 55 Sygekasser eller Foreninger, der for 1865 have indsendt fuldstændige Oplysninger saavel angaaende Medlemmernes Aldersforhold og Sygeligheden i de forskjellige Aldere som angaaende Kassens oekonomiske Forhold, fandtes:

i Kjöbenhavn	18	med 2775	Medlemmer,
i Kjöbstæderne . . .	25	— 1509	—
i Landdistrikterne . .	12	— 2614	—
Tilsammen . .	55	med 6898	Medlemmer.

Hver af disse 55 Foreninger havde altsaa i Gjennemsnit et Antal af 125 Medlemmer, men medens den störste (Hörsholms Distrikts forenede Syge- og Begravelsesselskab) havde 1592 Medlemmer, var der i den mindste (Holbæk Mureres Sygeforening) kun 9 Medlemmer.

I 1864 var det gjennemsnitlige Medlemsantal for 50 Sygeforeninger 130 og i 1863 for 47 Foreninger 126 Medlemmer.

Medlemmernes Aldersforhold i de 3 sidstforlöbne Aar er fremstillet i efterstaaende Oversigter.

Af samtlige Medlemmer vare i en Alder af:

	1863.	1864.	1865.
under 25 Aar	593	550	601
imellem 25 og 30 Aar .	812	821	840
— 30 - 40 — .	1797	2012	2171
— 40 - 45 — .	827	1003	1066
over 45 — .	1764	2113	2220
	5793	6499	6898

	1863.	1864.	1865.
eller procentviis:			
under 25 Aar	10,24	8,46	8,71
imellem 25 og 30 Aar .	14,02	12,63	12,18
— 30 - 40 — .	31,02	30,96	31,47
— 40 - 45 — .	14,27	15,44	15,46
over 45 — .	30,45	32,51	32,18

Den Forrykkelse af det indbyrdes Forhold imellem de enkelte Aldersklasser, som fremkaldtes ved forholdsviis mange yngre Medlemmers tvungne Udtræden af Foreningerne paa Grund af Indkaldelse til Krigstjeneste i Slutningen af Aaret 1863 og Begyndelsen af 1864, synes i Aaret 1865 at være begyndt at aftage; men i det Hele taget var dog det indbyrdes Forhold imellem Aldersklasserne i 1865 kun undergaaet ringe Forandring i Sammenligning med det foregaaende Aar.

Sygedagenes Antal belöb sig i de heromhandlede Kasser i 1865 til 47372, og paa hvert af deres 6898 Medlemmer kom der saaledes i Gjennemsnit 6,87 Sygedage; i 1864 kom der paa 6499 Sygekassemedlemmer ialt 42259 eller i Gjennemsnit pr. Individ 6,50 Sygedage, og i 1863 paa 5793 Medlemmer ialt 34079 eller i Gjennemsnit pr. Individ 5,88 Sygedage. Sygeligheden har saaledes i 1865 været forholdsviis stor, nemlig over $^1/_3$ Dag pr. Medlem större end i 1864 og næsten en heel (0,99) Dag större end i 1863.

Det hele Antal betalte Sygedage var paa följende Maade fordeelt imellem de enkelte Aldersklasser:

	1863.	1864.	1865.	
under 25 Aar	3019	3005	3345	Sygedage
imellem 25 og 30 Aar	3791	3059	4909	—
— 30 - 40 —	8195	10213	11665	—
— 40 - 45 —	4342	5373	7342	—
over 45 —	14732	20609	20111	—

Paa hvert Medlem i de forskjellige Aldersklasser kom saaledes i Gjennemsnit följende Antal Sygedage:

	1863.	1864.	1865.
under 25 Aar	5,09	5,46	5,57
imellem 25 og 30 Aar	4,67	3,73	5,84
— 30 - 40 —	4,56	5,08	5,37
— 40 - 45 —	5,25	5,36	6,89
over 45 —	8,35	9,75	9,06

Ligesom Sygeligheden i det Hele taget har været större i 1865 end i de foregaaende Aar, saaledes er det Samme Tilfældet, naar man betragter hver Aldersklasse for sig, alene med Undtagelse af Aldersklassen «over 45 Aar», i hvilken Aaret 1864 har havt den störste gjennemsnitlige Sygelighed.

Medens Maximum af Sygelighed i alle 3 Aar findes i Aldersklassen «over 45 Aar», findes Minimum snart i Aldersklassen «mellem 30 og 40 Aar» (1863 og 1865), snart i Aldersklassen «mellem 25 og 30 Aar» (1864), men Tallene ere forsmaa til at deraf kan drages nogen paalidelig Slutning med Hensyn til, hvilket Forhold der maa ansees som det normale.

Ligesom det saaledes har viist sig, at Iagttagelserne fra samtlige Foreninger, der have indsendt brugbare Oplysninger, selv tagne under Eet ikke ere tilstrækkelige til med Bestemthed at vise den gjældende Lov for Sygelighedens Forhold i de forskjellige Aldersklasser, vil der i endnu höiere Grad vise sig Uregelmæssigheder og Uovereensstemmelser i denne Henseende, naar man deler Sygekasserne i mindre Grupper, eftersom de findes i Kjöbenhavn, Kjöbstæderne eller Landdistrikterne, og enten betragter Resultaterne for hver Gruppe for sig eller sammenligner dem indbyrdes.

Medlemmernes Aldersforhold og Sygedagenes Antal i hver Aldersklasse i hver af de nævnte Grupper findes fremstillede i efterstaaende Oversigter.

I de kjöbenhavnske Sygekasser var Medlemmernes Fordeling efter Alderen följende:

	1863.	1864.	1865.	Af hvert 100 Medlemmer. 1863.	1864.	1865.
under 25 Aar	340	282	306	14,65	10,61	11,03
imellem 25 og 30 Aar	414	405	428	17,84	15,24	15,42
— 30 - 40 — . . .	810	991	1006	34,90	37,30	36,25
— 40 - 45 —	267	332	370	11,50	12,50	13,33
over 45 —	490	647	665	21,11	24,35	23,97
Tilsammen . .	2321	2657	2775			

Antallet af betalte Sygedage udgjorde i Alderen:

	1863.	1864.	1865.	I Gjennemsnit pr. Medlem. 1863.	1864.	1865.
under 25 Aar	1889	1841	2111	5,56	6,53	6,90
imellem 25 og 30 Aar	2463	1722	2630	5,95	4,25	6,14
— 30 - 40 —	4584	5637	6227	5,66	5,69	6,19
— 40 - 45 —	1301	2635	2629	4,87	7,94	7,11
over 45 —	4428	6888	7852	9,04	10,65	11,81
Tilsammen . . .	14665	18723	21449	6,32	7,05	7,73

Af Sygekassemedlemmer i Kjöbstæderne vare i en Alder af:

	1863.	1864.	1865.	Af hvert 100 Medlemmer. 1863.	1864.	1865.
under 25 Aar	131	122	158	10,08	8,49	10,47
imellem 25 og 30 Aar	158	175	152	12,16	12,19	10,07
— 30 - 40 —	348	329	401	26,79	22,91	26,58
— 40 - 45 —	187	194	184	14,40	13,51	12,19
over 45 —	475	616	614	36,57	42,90	40,69
Tilsammen . . .	1299	1436	1509			

Antallet af betalte Sygedage udgjorde i Alderen:

	1863.	1864.	1865.	I Gjennemsnit pr. Medlem.		
				1863.	1864.	1865.
under 25 Aar	790	540	821	6,03	4,43	5,20
imellem 25 og 30 Aar	779	646	801	4,93	3,69	5,27
— 30 - 40 —	1263	1494	1655	3,63	4,54	4,13
— 40 - 45 —	541	599	1143	2,89	3,09	6,21
over 45 —	5140	6681	4675	10,82	10,85	7,61
Tilsammen . . .	8513	9960	9095	6,55	6,94	6,03

Af Sygekassemedlemmerne i Landdistrikterne vare i en Alder af:

	1863.	1864.	1865.	Af hvert 100 Medlemmer.		
				1863.	1864.	1864.
under 25 Aar	122	146	137	5,61	6,07	5,24
imellem 25 og 30 Aar	240	241	260	11,04	10,02	9,94
— 30 - 40 —	639	692	764	29,41	28,76	29,23
— 40 - 45 —	373	477	512	17,17	19,82	19,59
over 45 —	799	850	941	36,77	35,33	36,00
Tilsammen . . .	2173	2406	2614			

Antallet af betalte Sygedage udgjorde i Alderen:

	1863.	1864.	1865.	I Gjennemsnit pr. Medlem.		
				1863.	1864.	1865.
under 25 Aar	340	624	413	2,79	4,27	3,01
imellem 25 og 30 Aar	549	691	1478	2,29	2,87	5,68
— 30 - 40 —	2348	3082	3783	3,67	4,45	4,95
— 40 - 45 —	2500	2139	3570	6,70	4,48	6,97
over 45 —	5164	7040	7584	6,46	8,28	8,06
Tilsammen . . .	10901	13576	16828	5,02	5,64	6,44

Hvad nu først Fordelingen af Medlemmerne i disse forskjellige Grupper af Sygeforeninger angaaer, vil det ikke undgaae Opmærksomheden, at de yngre Aldersklasser under 30 Aar ere forholdsviis langt talrigere repræsenterede i de kjöbenhavnske Foreninger end i Foreningerne i Kjöbstæderne og

Landdistrikterne, idet de i hine i Aaret 1865 udgjorde 26,45 pCt., i disse derimod kun henholdsviis 20,54 og 15,18 pCt.; at dernæst Aldersklasserne imellem 30 og 45 Aar omfatte næsten Halvdelen af Medlemmerne i Foreningerne i Kjöbenhavn og Landdistrikterne, henholdsviis 49,58 og 48,82 pCt., men i Kjöbstæderne kun 38,77 pCt., og at endelig Aldersklassen over 45 Aar var talrigst repræsenteret i Foreningerne i Kjöbstæderne, med 40,69 pCt., medens den i Foreningerne i Landdistrikterne kun udgjorde 36,00 pCt. og i de kjöbenhavnske Foreninger endog kun 23,97 pCt.

Sammenligner man denne Fordeling af Medlemmerne efter Alderen i Aaret 1865 med den i Aaret 1864, vil man finde, at det procentvise Antal af Medlemmer i Aldersklasserne under 30 Aar er tiltaget i Kjöbenhavn, men aftaget i Kjöbstæderne og Landdistrikterne, og at det Modsatte er Tilfældet med Hensyn til Antallet af Medlemmer af Aldersklassen mellem 30 og 45 Aar, hvorimod det procentvise Antal af Medlemmer over 45 Aar er aftaget i Kjöbstæderne og Kjöbenhavn, men tiltaget i Landdistrikterne.

I Sammenligning med Aaret 1863 ere Forandringerne i 1865 derimod for Störstedelen gaaede i modsat Retning af den her fremstillede; saaledes er Medlemsantallet i Aldersklassen over 45 Aar forholdsviis tiltaget i Kjöbenhavn og Kjöbstæderne, men aftaget i Landdistrikterne, og i Aldersklassen mellem 30 og 40 Aar tiltaget i Kjöbenhavn og Landdistrikterne, men aftaget i Kjöbstæderne, hvorimod Aldersklasserne under 30 Aar overalt ere gaaede tilbage. Disse Sammenligninger, der ere gjorte med Hensyn til saa smaa Tal, faae imidlertid endnu mindre Betydning derved, at Oplysningerne ikke gjælde om de samme Foreninger i disse 3 Aar eller beroe paa Meddelelser, som ere indkomne fra de samme Sygekasser.

Seer man dernæst hen til Sygedagenes Antal, vil man finde, at Sygeligheden i 1865 i det Hele taget har været betydelig større i Kjöbenhavn (0,68 Dag) og Landdistrikterne (0,80 Dag), men derimod i Kjöbstæderne betydelig mindre (0,91 Dag) end

i Aaret 1864, og at som Følge heraf Foreningerne i Kjöbstæderne i 1865 ere komne til at indtage den gunstigste Plads med Hensyn til Sygeligheden, som i de andre Aar indtoges af Foreningerne i Landdistrikterne, medens de kjöbenhavnske Foreninger i alle Aar have havt den störste Sygelighed pr. Medlem. Dette indbyrdes Forhold imellem Foreningerne i Kjöbenhavn, Kjöbstæderne og Landdistrikterne med Hensyn til Sygeligheden i 1865 finder ogsaa Sted i de enkelte Aldersklasser med en enkelt Undtagelse; Foreningerne i Kjöbenhavn have i alle Aldersklasser havt den störste, Foreningerne i Kjöbstæderne den mindste Sygelighed undtagen i Aldersklassen «under 25 Aar», i hvilken Aldersklasse Foreningerne i Landdistrikterne have havt de gunstigste Forhold med Hensyn til Sygedagenes Antal i Forhold til Medlemsantallet.

De enkelte Foreninger have i 1865 ligesom i de foregaaende Aar havt en höist forskjellig Sygelighed. Af Foreningerne havde saaledes en gjennemsnitlig Sygelighed pr. Medlem:

	Kjöbenhavn.	Kjöbstæderne.	Landdistrikterne.	Tilsammen.
af mindre end 2 Dage	3	3	1	7
mellem 2 og 5 —	3	6	5	14
— 5 - 10 —	9	12	4	25
over 10 —	3	4	2	9

Af de kjöbenhavnske Foreninger havde Possementmagernes Syge- og Begravelsesforening den mindste og Smede- og Maskinarbeiderforeningen den störste Sygelighed, nemlig henholdsviis 0,44 og 11,62 Sygedage i Gjennemsnit for hvert Medlem. Af Foreningerne i Kjöbstæderne havde Roeskilde Skrædderssvendes Sygekasse den mindste og Holbæk Haandværkssvendes Sygeforening den störste Sygelighed, henholdsviis 0,67 og 17,59 Sygedage i Gjennemsnit for hvert Medlem, og af Foreningerne i Landdistrikterne havde Dragör Haandværkeres Syge- og Begravelsesforening den störste og Bregninge-Bjergsted Pastorats Sygekasse den mindste Sygelighed, henholdsviis 13,33 og 1,59 Sygedage i Gjennemsnit for hvert Medlem.

Til Oplysning om de heromhandlede 55 Sygeforeningers oekonomiske Virksomhed og Status i Aaret 1865 meddeles efterstaaende Oversigter over deres Indtægter og Udgifter i det nævnte Aar:

	18 Foreninger i Kjöbenhavn.	25 Foreninger i Kjöbstæderne.	12 Foreninger i Landdistriktrn.	Tilsammen.
A. Indtægter.	Rd.	Rd.	Rd.	Rd.
1. Beholdning fra forrige Aar . . .	2691	1483	2288	6462
2. Medlemmernes Contingent	15440	4269	5299	25008
3. Extraordinaire Bidrag, Æresmedlemmers Bidrag etc.	"	54	129	183
4. Medlemsböger og Indskud . . .	199	129	80	408
5. Renter af Formuen	1042	1028	167	2237
6. Afdrag paa Laan	18	"	"	18
7. Salg af Obligationer eller udtaget af Sparekassen	504	211	409	1124
8. Optagne Laan	"	"	"	"
9. Indkomne Restancer	228	184	18	430
10. Tilskud fra Reservefonden . . .	417	"	26	443
11. Andre Indtægter	109	"	21	130
Tilsammen . . .	20648	7358	8437	36443
B. Udgifter.				
1. Underbalance fra forrige Aar . .	290	"	13	303
2. Sygepenge for hjemmeliggende Syge	4629	2363	3170	10162
3. Sygepenge for Syge paa Hospitaler	563	33	"	596
4. Betaling til Hospitaler	2746	280	"	3026
5. Apothekerregninger	822	342	61	1225
6. Andre Medicinaludgifter	556	19	49	624
7. Lægehonorarer	1308	537	175	2020
8. Lönninger	1918	212	152	2282
9. Bidrag til Reserve- og Understöttelsesfond	13	105	17	135
10. Understöttelse til Enker, Svage og Gamle	1542	132	10	1684
11. Begravelsespenge	1253	557	1262	3072
12. Erhvervelse af Activer	1130	456	1843	3429
13. Udestaaende Restancer	14	211	87	312
14. Andre Udgifter	1121	196	144	1461
Tilsammen . . .	17905	5443	6983	30331
Beholdning ved Aarets Udgang	2743	1915	1454	6112

Ligesom Contingentets Störrelse er meget forskjelligt ved de forskjellige Foreninger — medens det aarlige Medlemsbidrag i de kjöbenhavnske Foreninger udgjorde i Gjennemsnit 5 Rd. 54 ß for hvert Medlem, belöb det sig ved Foreningerne i Kjöbstæderne kun til 2 Rd. 80 ß og ved Foreningerne i Landdistrikterne endog kun til 2 Rd. 3 ß —, saaledes ere ogsaa Udgifterne i Anledning af Medlemmernes Sygdom af höist forskjellig Störrelse. Sammenfatter man nemlig Udgiftsposterne 2—7, vil man finde, at den gjennemsnitlige Udgift til de Syges Pleie m. v. ved de kjöbenhavnske Foreninger har udgjort 48 ß pr. Dag, ved Foreningerne i Kjöbstæderne derimod kun 38 ß pr. Dag og ved Foreningerne i Landdistrikterne endog kun 20 ß pr. Dag.

Foreningernes Status er i det Hele taget i Aaret 1865 gaaet ikke lidet frem. Betragter man saaledes de 18 kjöbenhavnske Foreninger under Eet, vil man see, at ikke blot Kassebeholdningerne ved. Aarets Udgang vare 342 Rd. större end ved dets Begyndelse (2743 Rd. imod 2691 Rd. ÷ 290 Rd.), men at ogsaa den egentlige Activmasse er bleven foröget. Der er nemlig vel realiseret Activer til Belöb 504 Rd. og modtaget Tilskud fra Reservefondene af 417 Rd., ligesom et Afdrag paa Laan, stort 18 Rd., er taget til Indtægt, tilsammen altsaa en Formueformindskelse af 939 Rd., men paa den anden Side er der til Erhvervelse af Activer anvendt 1130 Rd. og afgivet til Reservefondene 13 Rd., tilsammen altsaa 1143 Rd. Den hele Fremgang udgjör saaledes 546 Rd.

De 25 Foreninger i Kjöbstæderne havde ved Aarets Begyndelse en Kassebeholdning af 1483 Rd., ved Aarets Udgang derimod af 1915 Rd., altsaa 432 Rd. mere. Desuden erhvervedes Activer til Belöb 456 Rd. og afgaves til Reserve- eller Understöttelsesfondene 105 Rd., tilsammen 561 Rd., medens der kun realiseredes Activer til Belöb 211 Rd. I det Hele har der saaledes fundet en Fremgang af 782 Rd. Sted.

De 12 Foreninger i Landdistrikterne havde ved Aarets Begyndelse en Kassebeholdning af 2275 Rd. (2288 Rd. ÷ 13 Rd.), men ved Aarets Udgang kun af 1454 Rd., eller 821 Rd. mindre.

Desuden realiseredes Activer til Belöb 409 Rd. og modtoges Tilskud fra Reservefondene af 26 Rd., saa at hele Formueformindskelsen udgjorde 1256 Rd., men da der samtidig til Erhvervelse af Activer blev anvendt 1843 Rd., og til Forögelse af Reservefondene 17 Rd., viser der sig ved Aarets Slutning en Forbedring af Status med ialt 604 Rd.

Samtlige 55 Foreningers Status er saaledes i Aaret 1865 forbedret med et Belöb af 1932 Rd.